

Colecția: **secretele bucureștilor**

Coperta: Stelian BIGAN

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOERESCU, DAN-SILVIU

Istoria în roșu și negru. Crime, pedepse și execuții
banditești / Dan-Silviu Boerescu. - București : Integral, 2017

Conține bibliografie

ISBN 978-606-992-034-3

94

© INTEGRAL, 2017

Editor: Costel POSTOLACHE

Tehnoredactor: Stelian BIGAN

Tipărit la *Societatea Tipografică Filaret S.A.*

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări,
fără acordul scris al editorului, este strict interzisă
și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

ISBN 978-606-992-034-3

Cuprins

ISTORIA ÎN ROȘU ȘI NEGRU CRIME, PEDEPSE ȘI EXECUȚII BANDITEȘTI

Docu-drame și mituri urbane
evocate de Dan-Silviu Boerescu
însoțite de consemnări din presă

INTEGRAL

Cuprins

De la Terente la Gogea Mitu: chipuri ale morții la Institutul Medico-Legal din Vechiul București	7
Iancu Berilă, ucigașul brutarilor și urmașul... lui Vlad Țepeș	35
Iulian „Pia” Brădeanu și banditul care venea pe coș... dar nu era Moș Crăciun!	39
Tata Moșu, hoțul care a devenit erou de benzi desenate	47
Crime pasionale în Bucureștiul interbelic	55
Eddy Wolf – „lupul de oțel”	57
Victor Tomescu, haiducul gentleman	63
Iliuță Dumitrescu, banditul fără nicio legătură cu golurile din meciul cu Argentina	67
Nicolae Purecică, alias „Nae Chioru”, teroarea din Ferentari	71
Fantomas – Ludwig Gemming, „regele spărgătorilor”... pungășit de Căpățână	75
Arabella Armășescu Stravolca sau drama din Strada Precupeții Noi, nr. 25	81

Banetele „Kalaşnikov” vs. Comisarul Alimănescu.

Gică Cioc – „Balaurul” şi rivalul său, „Hitler” 87

Petre Silberschmied – „Argintaru”,
deghez în căpitan american 95

Voinescu & Cairo – Spargerea de la Banca Naţională 99

Cazul ofiţerilor ruşi şi controversatul final de carieră
al „Comisarului de Fier” 107

Asasinatele din 21/22 septembrie 1939 113

Ştefan Foriş sau cum este ucis cu ranga
un lider comunist de către tovarăşii săi de luptă 131

Lămuriri bibliografice 145

De la Terente la Gogea Mitu: chipuri ale morţii la Institutul Medico-Legal din Vechiul Bucureşti

România şi Bucureştii de demult l-au avut pe cel mai mare specialist european în materie de *moarte*, care a studiat inclusiv craniile şi alte părţi ale trupurilor marilor criminali care au acţionat în ţara noastră în perioada interbelică. Mina Minovici (30 aprilie 1858, Brăila-25 aprilie 1933, Bucureşti) a fost un medic legist şi farmacist român. Este faimos pentru studiile aprofundate despre alcaloizii cadaverici, putrefacţie, simularea bolilor mintale şi antropologie medico-legală. Este fondatorul şcolii române de medicină judiciară şi a fost directorul primului Institut de Medicină Legală din România, construit în 1892. Fondator al sistemului medico-legal modern, a fost una dintre cele mai proeminente personalităţi din acest domeniu din Europa timpurilor sale.

Legea nr. 149/1930, intrată în vigoare de la 12.06.1930, prevedea menţinerea pe viaţă a profesorului dr. Mina Minovici ca director al Institutului Medico-Legal Profesor dr. Mina Minovici din Bucureşti „ca o consacrare a meritelor sale excepţionale, în post de director ce ocupă la acest Institut”.

În anul 1908, profesorul Mina Minovici a mumificat corpul unui bătrân cerșetor. În anul 2003, după o serie de investigații: tomografie computerizată, endoscopie, toxicologie și o cercetare amănunțită a arhivelor Institutului de Medicină Legală (IML – fondat de profesorul Minovici) s-a constatat prezența tuturor organelor în interiorul mumiei, în poziția lor anatomică normală. Nu s-a găsit decât o singură incizie, la nivelul coapsei drepte, prin care a fost deschisă artera femurală, pentru injectarea fluidului folosit la îmbălsămare. Compoziția fluidului folosit pentru îmbălsămare era: doi litri de formol 40% și câte 250 ml de glicerină și alcool etilic de 96 de grade. (<https://ro.wikipedia.org>)

Nicolae Minovici a fost fratele celebrului legist Mina Minovici, căruia Institutul Național de Medicină Legală îi poartă numele. Ca și fratele său, și-a dedicat viața științei și a recurs la metode extreme pentru a-și pune în practică studiile. A cercetat efectele agoniei prin autostrangulare și a fost el însuși cobai, spânzându-se de 12 ori. Nicolae Minovici s-a născut pe 23 octombrie 1868, fiind al șaptelea copil al familiei lui Ștefan Minovici. „Fire încăpățânată, îndărătnică, dar voluntară”, așa este descris copilul Nicolae Minovici. A urmat cursurile primare la Școala comunală nr. 1 din Brăila, iar liceul l-a absolvit în București, la Sf. Sava. Spre deosebire de frații săi, care au urmat tradiția din familie și s-au îndreptat către o carieră în domeniul științelor, Nicolae Minovici a ales artele după absolvirea liceului. În 1891, el s-a înscris la Școala de Belle-Arte. În urma insistențelor fratelui său Mina, după doar un an a abandonat artele în favoarea medicinei. În timpul

studentiei, a lucrat ca desenator și ca preparator al sălii de disecție, apoi al clinicii și Institutului de Chirurgie și Ginecologie. Tot în perioada în care studia Medicina, a reușit identificarea autorului unui furt săvârșit într-o tipografie cu ajutorul urmelor de mâini. A fost pentru prima dată când în România s-a reușit identificarea unui criminal pe baza urmelor digitale. În anul 1898, Nicolae Minovici a obținut titlul de doctor în medicină, cu lucrarea *Tatuajele în România*, temă abordată pentru prima dată în literatura de specialitate din țara noastră. După absolvirea Facultății de Medicină din țară, și-a continuat studiile la Berlin între 1899-1901. La Berlin, a lucrat la Institutul de Anatomie Patologică și Spitalul „Moabit”. S-a întors în țară după definitivarea studiilor și a înființat în 1906 prima Societate de Salvare din Balcani, o societate care s-a întreținut din venituri proprii timp de 30 de ani.

În 1904, doctorul Nicolae Minovici a publicat o lucrare inedită, numită *Studiu asupra spânzurării*, în care a cercetat efectele agoniei prin autostrangulare. Pentru a demonstra practic teoria din studiu, medicul și-a provocat de unul singur sufocarea. Nicolae Minovici s-a folosit el însuși pe post de cobai în 12 ședințe de autostrangulare. „Prima dată când am încercat să-mi provoc moartea în chipul acesta, zăceam întins pe patul meu, privind cerul. Cu ambele mâini mi-am strâns cu putere gâtul în jurul mărului lui Adam. În secunda a V-a simțeam cum se coboară peste mine un văl purpuriu și apoi un văl negru. Cu o repeziciune uimitoare defilau apoi înaintea ochilor mei sufletești

fel de fel de icoane. Apoi am simțit ceva asemănător cu o cumplită descărcare electrică și totul se făcu negru. Am pierdut simțul rațiunii”, povestea medicul Minovici despre prima experiență de autostrangulare.

În încercarea sa de a afla care este limita dintre viață și moarte, Minovici s-a spânzurat singur de la 2 metri înălțime. „Pleoapele mi s-au închis cu forță, parcă de o putere nevăzută. Am simțit apoi cum mi se închid căile de respirație, după care a urmat un muget sinistru ce pătrundea în urechi. N-am mai auzit vocea servitorului care trăgea frânghia”, povestea medicul despre experiența trăită în folosul științei. *Studiul asupra spânzurării* făcut de Nicolae Minovici a fost o lucrare unică în domeniul medicinei românești din perioada ei de pionierat. În lucrarea sa, medicul constata: „Studiul spânzurării deschide interesului și îndatoririlor, câmpul cel mai vast, perspectiva cea mai nelimitată. Suntem departe de a crede că asupra acestui subiect știința și-a spus ultimul cuvânt sau a renunțat de a-l spune. Nu încapă îndoială că se va găsi o dezlegare și la aceasta”. În 1902, Nicolae Minovici a fost numit medic legist pe lângă parchetul Tribunalului Ilfov și Subdirector al Institutului medico-legal și profesor de medicină legală la Școala de Științe de Stat. În anul 1909, Nicolae Minovici a fost avansat șef de lucrări al Catedrei de Medicină Legală. În aceeași perioadă a fost însărcinat de Primărie să rezolve problema cerșetoriei și a vagabondajului în București.

Plecat la Cluj, după Primul Război Mondial, a reușit să creeze și aici un Institut de Medicină Legală. În 1926, întors în București, a preluat funcția de primar

al sectorului III Albastru, care cuprindea mahalalele Rahova, Grozăvești, Mandravela, Dealul Spirii, Cotroceni, 13 Septembrie și Șerban Vodă. Prin prisma acțiunilor inițiate în calitate de edil s-a ales cu porecla „Minovici dărâmă tot / Minovici e târnăcop”. A curățat și a pavat străzile din aceste cartiere, a transformat maidanele în parcuri, a ridicat un cămin pentru gunoierii și măturătorii sectorului său. Tot el a construit primele WC-uri subterane din capitală. De numele edilului Nicolae Minovici se leagă și inițiativa privind oferirea de burse elevilor silitori din comuna Băneasa. Tot la Băneasa doctorul Nicoale Minovici și-a făcut un renume de bun samaritean împrumutând cu bani și salvând de la necazuri nenumărați localnici. Tocmai de aceea, în 1934 a fost ales primar de locuitorii satului Băneasa fără ca el să candideze...

Doctorul Minovici și-a oferit casa, o fermă și colecția de artă populară Primăriei București în 1934. Către finalul vieții și-a donat toate economiile bănești asociațiilor care se ocupau de copii abandonați sau orfani. În anul ieșirii la pensie, a fost numit președinte al Colegiului Medical din România. A mai trăit doar trei ani după ce s-a pensionat. S-a îmbolnăvit de cancer localizat în laringe. În 1940, a suferit o operație de traheotomie la Viena. A murit un an mai târziu, pe 26 iunie 1941. (www.adevarul.ro)

De numele profesorului Nicolae Minovici se leagă și un episod monden pitoresc. Fiindcă era îndrăgostită până peste cap de savant, Maria Mihăescu – faimoasa escortă de lux cunoscută sub porecla „Mița Biciclista”, care s-a iubit inclusiv cu regii Leopold al Belgiei

și Ferdinand al României (acesta i-a dăruit o vilă la Piața Romană, care există și acum, fiind protejată în calitate de monument istoric) – a refuzat cererea în căsătorie pe care i-o făcuse Regele Manuel al Portugaliei!

Egalul regilor în materie de palmares sentimental, Nicolae Minovici s-a aflat într-o aprigă dar loială concurență cu fratele său mai mare, Mina, dar nu l-a putut depăși pe acesta pe plan științific. Înființat în anul 1892 de profesorul Mina Minovici, Institutul de Medicină Legală din București care își avea sediul pe Splaiul Unirii, era considerat, la vremea respectivă, cel mai mare și cel mai modern din întreaga Europă. Acesta cuprindea o sală de autopsie cu 8 mese, o bibliotecă, un amfiteatru, săli de lucrări practice, laboratoare de anatomie patologică, criminalistică, fotografie judiciară și celebrul muzeu alcătuit de profesorul Minovici. Timp de aproape 40 de ani, doctorul Mina Minovici a adunat și studiat alături de studenții săi, diverse piese anatomice umane, care se păstrează și astăzi în perfectă stare. Aici se găsesc craniile bandiților celebri în perioada începutului de secol XX: Terente, Niculiță, Petre zis Cetrică, Gherasim, Ogaru, Șegor, dar și hainele în care a murit Armand Călinescu, ciuruite de gloanțele legionare.

În anul 1986, Ceaușescu a hotărât demolarea institutului creat de profesorul Minovici pentru că stătea în calea bulevardului Victoria Socialismului. Nichipercea de la Scornicești le-a dat ordin angajaților IML ca în trei zile să-și găsească un nou sediu și să se mute cu tot calabalâcul medico-legal, unde-or nimeri. „A fost ceva catastrofal”, mărturisește prof. dr. Vladimir Beliș.

„Timp de 25 de ani am lucrat în acel sediu și dintr-o dată eram obligat să-l părăsesc. S-au pierdut multe bunuri atunci. Din fericire, din muzeu nu am pierdut nimic pentru că, știind cât este de important, a fost primul obiectiv salvat și mutat într-o clădire provizorie.” Timp de trei ani, IML a funcționat într-un fost spital, ca apoi, în 1989 să se mute în noul sediu din Șoseaua Vitan Bârzești unde funcționează și în prezent. Prof. dr. Vladimir Beliș, cel care și-a dedicat mai bine de patru decenii din viață medicinei legale, a avut amabilitatea de a însoți presa prin actuala clădire a faimosului institut și de a explica pe îndelete orice nelămurire.

Muzeul are circuit închis, fiind rezervat numai specialiștilor din domeniul medicinei legale, organelor de justiție și studenților. Pe lângă exponatele care sunt de mare interes medico-legal, aici se găsește și o impresionantă colecție de cranii umane aparținând mai multor rase. Profesorul Mina Minovici s-a ocupat îndeaproape și de probleme legate de antropologie, împărtășind în mare parte teoria lui Lombroso conform căreia omul criminal are o anumită conformație a cutiei craniene.

Fostul portar al Institutului medico-legal are peste 100 de ani și stă în picioare încă! La intrarea în Muzeul „Mina Minovici” te întâmpină trupul mumificat, după metode egiptene, al unui bărbat. Miroase a formol înțepător și a ceva nedeslușit. Timp de 40 de ani, de la înființarea institutului, acest om a fost portar aici. Zi și noapte, a păzit morga și laboratoarele. Le mai păzește și acum! Corpul gol se află în poziție verticală în spatele unui geam gros. Nu mai are ochi. S-au stafidit